

[Holger Eriksen.]

glemme, at i det første Tilfælde foreligger der Bevis for, at de paagældende repræsentorer et vist Antal Vælgere; i det sidste er den Mulighed til Stede, at de 3 ikke repræsentorer andre end sig selv. Hvad angaar de 10 000 Underskrifter, er de blevet til 20 000, bl. a. under Hensyn til det større Vælgertal, vi faar at regne med i Fremtiden. Samtidig forlanger man Attest for, at de paagældende er Vælgere. Uden en saadan Attest er Indsamlingen af Underskrifter i Virkeligheden en Parodi.

Endelig er Bestemmelsen om, at et Parti, der har opnaaet et Kredsmandat og i øvrigt opfylder Betingelserne, skal have Ret til at deltage i Fordelingen af Suppleringsmandaterne, bortfaldet. Den eneste Adkomst bliver i Fremtiden, at Partiet i et af de 3 Omraader har opnaaet et Antal Stemmer, der svarer ikke til Gennemsnittet for, hvad der for hele Landet bruges til et Mandat, men til, hvad der i Gennemsnit for hele Landet skal bruges til et Kredsmandat. Efter min Mening er det uden praktisk Betydning, at den nævnte Bestemmelse om, at et opnaaet Kredsmandat giver Adgang til Andel i Suppleringsmandater, er forsvundet, thi man kan gaa ud fra, at et Parti, der opnaar et Kredsmandat, praktisk talt altid samtidig vil opnaa det omtalte Stemmegennemsnit.

Ogsaa efter det forelagte Forslag bliver den danske Valglov den, der gør det lettest for nye Partier at blive repræsenteret. Om det er de rigtige Bestemmelser, Forslaget indeholder, er mit Parti parat til at drøfte i Udvalget.

Reglerne for Fordeling af Mandaterne paa Partier og Omraader er ikke blevet ændret. Derimod har man indført Sainte-Lagué's Fordelingsregel, naar det gælder Tillægsmandaternes Fordeling paa det enkelte Parti i det enkelte Omraade. Bortset fra, at det i visse Situationer kan give større Retfærdighed, gør denne Ændring det muligt at simplificere Bestemmelserne for den Situation, der opstaar, naar et Parti har opbrugt sine Suppleanter inden for et bestemt Omraade. Det er altsaa ogsaa et af de mange smaa Fremskridt, som det foreliggende Lovforslag byder paa.

Om Reglerne for Udpegning af Rigstinget har jeg kun meget lidt at sige. Jeg finder det rimeligt, at Stillere og Kandidater, som ikke er godkendt af noget Parti, eller som hører til et Parti, der ikke selv har indgivet Rigsliste, skal kunne meddele i Forvejen, hvilket Partis Rigsliste de Stemmer, der opnaas, skal tilfalde. Ligeledes, at

de Partier, der har Ret til af deres Midte at udpege Medlemmer til Rigstinget, faar Forpligtelse dertil. Men i øvrigt er det min Opfattelse, at Bestemmelserne vedrørende Rigsting og Folkeafstemninger er logiske Konsekvenser af Grundlovens Bestemmelser; og jeg skal derfor ikke gaa nærmere ind paa dem.

Jeg slutter med at tilsige en velvillig Behandling af Forslaget fra mit Partis Side i det Udvalg, som jeg senere vil foreslaa nedsat.

Krag: Paa Baggrund af den Partiuudvikling, som vi har gennemløbet her i Landet i de senere Aar, og som, hvad Repræsentationen af Partier her paa Rigsdagen angaar, ganske sikkert i betydelig Grad er paavirket af den Valglov, vi fik i 1920, kunde der jo være Anledning til ved denne Lejlighed at gaa ind i en Undersøgelse af og Debat om de Principper, hvorpaa en Valglov bør bygges, naar den skal danne et sundt Grundlag for et fast Folkestyre i et Samfund. Den ærede socialdemokratiske Taler har jo været inde paa saadanne Betragtninger. Jeg kan kun med Tilfredshed notere den Skildring af Enmandskredsenes Goder, som det ærede Medlem gav, men jeg mener, at de mindre heldige Sider ved denne Ordning — og den har jo saadanne mindre heldige Sider — bedømte det ærede Medlem alt for strengt. Jeg skal nu imidlertid ikke lade mig friste til at indlade mig i en saadan Debat — det bliver der maaske Lejlighed til i det Udvalg, som vil blive nedsat om Sagen.

Min Stilling til dette Problem er jo for øvrigt velkendt gennem de Valglovsforslag, som jeg i sin Tid to Gange har haft den Ære at fremsætte for den høje Rigsdag. Det er min Opfattelse, at andre Principper end dem, hvorpaa den gældende Valglov og ogsaa det foreliggende Forslag bygger, engang maa føres til Sejr, hvis det parlamentariske Styre ikke gennem Partisplittelsen skal undvandes saaledes i Henseende baade til Beslutningsevne og Handlekraft; at Følgen til sidst bliver Folkestyrets Fallit.

Man kan ikke, hvordan man saa end tilskærer en Valglov, naar man da skal holde Folkerepræsentationens Mandattal inden for rimelige Grænser, naa det, som i Virkeligheden ogsaa staar i Grundloven: at der skal sikres en ligelig Repræsentation for de forskellige Anskuelser blandt Vælgere. En saadan Sikring er umulig, hvis man, som sagt, skal holde Mandattallet inden for rimelige Grænser; og det ærede Medlem, der talte paa Socialdemokratiets Vegne, har jo ogsaa fremført Eksempler